

STRESZCZENIE DOKTORATU
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ADMINISTRACJI KOŚCIELNEJ ZA SZKODY
WYNIKŁE Z NIELEGALNEGO AKTU ADMINISTRACYJNEGO
KS. DRA FLORIANA LEMPY

Obrona: KUL, 27 czerwca 1984 r.

Praca doktorska pt. *Odpowiedzialność administracji kościelnej za szkody wynikłe z nielegalnego aktu administracyjnego* zawiera dwie części. Rozprawa ta została opublikowana w Wydawnictwie Naukowym KUL w Lublinie, w 1985 r.

Pierwsza część została poświęcona problematyce struktury odpowiedzialności administracji kościelnej za szkody wynikłe z nielegalnego aktu administracyjnego i składa się z trzech rozdziałów. Ta część ma charakter teoretyczno- prawny.

W pierwszym rozdziale zostały wyjaśnione podstawowe pojęcia: administracji kościelnej, nielegalności aktu administracyjnego i odpowiedzialności. Autor ukazał w nim także aspekt przedmiotowy i podmiotowy administracji kościelnej oraz określił rodzaje odpowiedzialności, możliwe do poniesienia z tytułu nielegalności aktu administracyjnego w Kościele katolickim.

Rozdział drugi dotyczy zagadnienia podmiotu odpowiedzialności administracji kościelnej. Autor przedstawia w nim problem wielości podmiotów wykonujących funkcje administracyjne. Dokonuje oceny różnych teorii odpowiedzialności administracji ze względu na zdolność osób prawnych do czynności prawnych, wyróżniając teorię przedstawicielstwa, teorię organów i teorię osobowości bytu prawnego. Ukazuje aspekt podmiotowy odpowiedzialności administracji kościelnej w świetle zasad odpowiedzialności odszkodowawczej, tj. zasady winy, ryzyka i słuszności. Następnie wyjaśnia normy prawa kanonicznego, stanowisko Roty Rzymskiej i opinie kanonistów dotyczące kwestii reglamentacji odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej i karnej - spoczywającej na organach administracji kościelnej.

W rozdziale trzecim autor rozważa zagadnienie przedmiotu odpowiedzialności administracji kościelnej. Traktuje w nim o naturze obowiązku naprawienia szkody, o przesłankach prawnych zaistnienia tego obowiązku oraz o możliwościach i formach jego realizacji, zwłaszcza w przypadku szkody wynikłej z nielegalnego aktu administracyjnego.

Druga część rozprawy doktorskiej, pt. *Środki odwoławcze zmierzające do naprawienia szkód wynikłych z nielegalnego aktu administracyjnego*, składa się z dwóch rozdziałów o walorze praktycznym, ponieważ wskazują poszkodowanemu nielegalnym aktem administracji kościelnej drogę, na jakiej może dojść do wyrównania naruszonej sprawiedliwości i ewentualnego naprawienia szkody. W rozdziale pierwszym tej części znajduje się obszernie wyjaśnienie drogi rekursu hierarchicznego (administracyjnej), która w myśl obowiązującego prawa kanonicznego kończy się na możliwości zaskarżenia negatywnej decyzji kongregacji w danej sprawie lub jej milczenia do II sekcji Sygnatury Apostolskiej. Rozdział drugi tej części odnosi

się zagadnienia sądowego dochodzenia odpowiedzialności z powodu szkód wynikłych z nielegalnego aktu administracyjnego, wydanego przez organ administracji kościelnej.

Praca obejmuje całokształt problematyki odpowiedzialności administracji kościelnej na obecnym etapie jej rozwoju. Daje odpowiedź na pytanie, w jaki sposób prawo kanoniczne chroni jednostkę administrowaną przed wadliwym i szkodliwym funkcjonowaniem organów kościelnej władzy wykonawczej. Praca uwzględnia poglądy i wyniki badań kanonistów polskich i zagranicznych. Główny jej trzon stanowią własne przemyślenia autora, oparte na krytycznej analizie materiału zawartego w źródłach prawa kanonicznego, zwłaszcza KPK z 1917 r. i KPK z 1983 r., w projektach nowych przepisów prawnych oraz w orzeczeniach Roty Rzymskiej i II sekcji Sygnatury Apostolskiej.